

Spółdzielnie energetyczne – szansą na niezależność energetyczną obszarów wiejskich.

Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2019 r. poz. 1524) wprowadziła nowe możliwości zakładania spółdzielni energetycznych na obszarach wiejskich. Spółdzielnie energetyczne można zakładać w oparciu o przepisy ustawy z dnia 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze (Dz.U. z 2018 r. poz. 1285 oraz z 2019 r. poz. 730, 1080 i 1100) lub ustawy z dnia 4 października 2018 r. o spółdzielniach rolników (Dz.U. poz. 2073). Przedmiotem działalności spółdzielni energetycznej zgodnie z art. 2 pkt.33a ustawy jest wytwarzanie energii elektrycznej lub biogazu, lub ciepła, w instalacjach odnawialnego źródła energii i równoważenie zapotrzebowania energii elektrycznej lub biogazu, lub ciepła, wyłącznie na potrzeby własne spółdzielni energetycznej i jej członków, przyłączonych do zdefiniowanej obszarowo sieci dystrybucyjnej elektroenergetycznej o napięciu znamionowym niższym niż 110 kV lub sieci dystrybucyjnej gazowej, lub sieci ciepłowniczej. Głównymi celami spółdzielni energetycznych jest poprawa warunków życia i prowadzenia działalności gospodarczej na terenach wiejskich, poprawa konkurencyjności sektora rolno-spożywczego oraz zwiększenie wykorzystania lokalnie występujących zasobów odnawialnych. Wymogi ustawy:

- Spółdzielnie energetyczne mogą powstawać na obszarze gminy wiejskiej lub miejsko-wiejskiej w rozumieniu przepisów o statystyce publicznej lub na obszarze nie więcej niż 3 tego rodzaju gmin bezpośrednio sąsiadujących ze sobą (Art. 38e ust. 1). Na obszarze jednego operatora systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego lub sieci dystrybucyjnej gazowej lub ciepłowniczej, zaopatrujących w energię elektryczną, biogaz lub ciepło wytwórców i odbiorców będących członkami tej spółdzielni, których instalacje są przyłączone do sieci danego operatora lub do danej sieci ciepłowniczej (Art. 38 c ust.1).
- W przypadku gdy przedmiotem działalności spółdzielni jest wytwarzanie energii elektrycznej, łączna moc zainstalowana elektryczna wszystkich instalacji odnawialnego źródła energii umożliwia pokrycie w ciągu roku nie mniej niż 70% potrzeb własnych spółdzielni energetycznej i jej członków oraz nie może przekraczać 10 MW. W przypadku ciepła, łączna moc osiągalna cieplna nie może przekraczać 30 MW, a w przypadku biogazu, roczna wydajność wszystkich instalacji nie może przekraczać 40 mln m³. Przy czym liczba członków spółdzielni nie może przekraczać 1000 (Art. 38e ust. 1).
- Spółdzielnie energetyczne korzystają z preferencyjnego prosumenckiego systemu rozliczeń na podstawie opustów. Sprzedawca dokonuje ze spółdzielnią energetyczną rozliczenia ilości energii elektrycznej wprowadzonej do sieci dystrybucyjnej elektroenergetycznej wobec ilości energii elektrycznej pobranej z tej sieci w celu jej zużycia na potrzeby własne przez spółdzielnię energetyczną i jej członków w stosunku ilościowym 1 do 0,6 (Art. 38c ust. 3 i 6).
- Rozliczeniu podlega energia elektryczna wprowadzona do sieci dystrybucyjnej elektroenergetycznej nie wcześniej niż na 12 miesięcy przed datą wprowadzenia tej energii do sieci. Jako datę wprowadzenia energii elektrycznej do sieci przyjmuje się ostatni dzień danego miesiąca kalendarzowego, w którym ta energia została wprowadzona do sieci, z zastrzeżeniem, że niewykorzystana energia elektryczna w

danym okresie rozliczeniowym przechodzi na kolejne okresy rozliczeniowe, jednak nie dłużej niż na kolejne 12 miesięcy od daty wprowadzenia tej energii do sieci (Art. 38c ust.8).

- Od ilości energii elektrycznej rozliczonej spółdzielnia energetyczna nie uiszcza na rzecz sprzedawcy opłat z tytułu jej rozliczenia: opłat za usługę dystrybucji (Art. 38c ust. 7). W odniesieniu do ilości energii elektrycznej wytworzonej we wszystkich instalacjach odnawialnych źródeł energii spółdzielni energetycznej, a następnie zużytej przez wszystkich odbiorców energii elektrycznej spółdzielni energetycznej, w tym ilości energii elektrycznej rozliczonej nie nalicza się i nie pobiera: opłaty OZE, opłaty mocowej, opłaty kogeneracyjnej (Art. 38c ust. 13).
- Operator Sieci Dystrybucyjnej, z który zamierza współpracować ze spółdzielnią energetyczna, jest obowiązany niezwłocznie:
 - 1) zawrzeć ze spółdzielnią energetyczną umowę o świadczenie usług dystrybucji, która w szczególności określi zasady:
 - a) świadczenia usług dystrybucji na rzecz spółdzielni energetycznej i jej członków,
 - b) wyznaczania i udostępniania danych pomiarowych;
 - 2) zawrzeć z wybranym przez spółdzielnię energetyczną sprzedawcą umowę o świadczenie usług dystrybucji lub dokonać zmiany zawartej umowy w celu umożliwienia dokonywania przez tego sprzedawcę rozliczeń ze spółdzielnią energetyczną, w terminie 21 dni od dnia złożenia wniosku o zawarcie lub zmianę takiej umowy przez wybranego sprzedawcę (Art. 38d).
- Obowiązkiem sprzedawcy energii jest:
 - 1) informowanie spółdzielni energetycznej o ilości rozliczonej energii, zgodnie z okresami rozliczeniowymi przyjętymi w umowie kompleksowej,
 - 2) przesyłanie spółdzielni energetycznej szczegółowych zestawień ilości rozliczonej energii z podziałem na poszczególnych jej członków (Art. 38c ust. 9).
- Wystąpienie ze spółdzielni energetycznej na skutek wypowiedzenia może nastąpić nie wcześniej niż z końcem danego okresu rozliczeniowego, o którym mowa w art. 38c ust. 8 (Art. 38e ust 3).
- Spółdzielnia energetyczna może podjąć działalność po zamieszczeniu jej danych w wykazie spółdzielni energetycznych. Wykaz spółdzielni energetycznych prowadzi Dyrektor Generalny KOWR (Art. 38f ust. 1-3).

Powyżej przedstawiono najistotniejsze zapisy ustawy na temat zakładania spółdzielni energetycznych. Więcej szczegółów w tekście ustawy.

Opracował: Zdzisław Ginalski